

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJSEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU

★
Izvršujemo vsakršne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER

★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXIV.—LETO XXXIV.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONEDELJEK), JUNE 4, 1951

ŠTEVILKA (NUMBER) 108

NOVI GROBOVI

MATO VRABEC

Premilil je Mato Vrabec, star 78 let. Doma je bil iz Podrovinja in je bil član društva Zvonimir HBZ, v West Parku.

Tukaj zapušča otroke: Mrs. Mary Turčič, Mrs. Theresa Michich, John in Jack. Pogreb se vrši jutri popoldne ob 1. uri iz Golubovega pogrebnege zavoda, E. 47 St. in Superior Ave., na Highland Park pokopališče.

CECELIA MARKUN

Po dolgi in mučni bolezni je preminila v Cleveland Clinic bolnišnici Cecelia Markun, rojena Zupan, stara 54 let. Stanovala je na 19109 Mohawk Ave. Doma je bila iz vasi Klanc pri Kranju na Gorenjskem, kjer zapušča šest sestra in več sorodnikov. V Ameriki se je nahajala 31 let in je bila članica društva Slovenske Sokolice, št. 442 SNPJ.

Tukaj zapušča žalujočega soproga Franka, doma iz vasi Suhana, fara Predoslje pri Kranju na Gorenjskem, dva sinova Franka ml. in Emil, hčer Mrs. Olga Skrlj, dve vnukinji, sestro Mrs. Gertrude Florjančič in več sorodnikov. Pogreb se vrši v torek popoldne ob 1.30 uri iz posrebnege zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St., na Knollwood pokopališče.

JACOB PORENTA

Po daljši bolezni je umrl na svojem domu Jacob Porenta, star 67 let, stanujoč na 14701 Thames Ave. Doma je bil iz vasi Hrušica, fara sv. Peter pri Ljubljani, kjer zapušča več sorodnikov. V Ameriki se je nahajal 40 let in je bil član društva Carniola Tent, št. 1288 TM in društva Mir, št. 142 SNPJ.

Tukaj zapušča žalujočo soprogo Margaret, rojeno Skubic, doma iz vasi Škrjanče, fara Zatečna na Dolenjskem, sina Jacoba ml., hčeri Mrs. Rose Strekal in Mrs. Mary Strekal, tri vnukinje in več sorodnikov. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob 8. uri iz pogrebnege zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St., v cerkev Marije Vnebovzete ob 8.30 uri in nato na pokopališče sv. Pavla.

CUDNA USODA DENARNICE

NEW CASTLE, Pa., 2. junija —Farmer Albert Harper iz Chewtona je lanskega septembra oral na polju, da bi na spomlad posejal pšenico. Med delom je segel v žep po denarnico, pa je ni bilo. V njej je bilo \$214. Alberta Harperja je izguba denarja tako vznemirila, da je nehal tudi z oranjem. Svojo trnino je uganjal prav do zadnjega tedna, ko se je odločil, da bo še zoral ostanek nezorane njive.

Ko je oral, mu je plug vrغل pod nogo nekaj umazanega, kar pa ni bilo kepa prsti ne kamenja. Ko je najdeno stvar očistil, je videl, da gre za njegovo denarnico. Tudi \$214 je bilo notri, četudi so bili dolarji prepošeni z vlogo.

Pozdravi

Pozdrave s pota na obisk v staro domovino pošilja poznani Anton Nagode iz Girarda, Ohio. Piše, da je bila vožnja lepa.

Govorice o miru niso prazne, toda--kje je drugi pogodbenik?

OTTAWA, 2. junija—"Ustavitev sovražnosti lahko vodi do premirja s prekinitvijo bojev ob 38. paraleli, če so komunistični Kitajci in severno Korejci pripravljeni na ta korak," je dejal Trygve Lie, glavni tajnik Združenih narodov, ko je govoril na kanadski zvezi ZN in ob priliki obiska kanadskega parlamenta.

Trygve Lie je dodal, da morajo na drugi strani države članice Združenih narodov dati več četa na razpolago in se boriti z vsemi silami na Koreji, da pride do zaželenega uspeha.

Kanadska vlada je objavila, da da na razpolago Združenim narodom vso svojo oboroženo silo kjerkoli bi bila potreba, da se nastopi proti agresiji.

Tajnik Trygve Lie je potrdil, da je dosedanja kanadska 25. brigada trenutno na Koreji na razpolago organizaciji za svetovni mir.

Načrt ZN za premirje na Koreji

WASHINGTON, 2. junija — Tako Amerika in Velika Britanija, kakor tudi ostalih 12 držav, ki imajo svoje čete na Koreji, se bavijo z načrtom, kako pripraviti Kitajce in severno Korejce, da se začno pogajanja o premirju na Koreji.

Možnost premirja na Koreji je na dnevnem redu držav članic Združenih narodov že dalj časa. Na vidiku je skupna izjava o politiki ZN do Koreje, katera izjava naj bi vsebovala tudi povabilo kitajskim komunistom, da prenehajo s sovražnostmi in da pristopijo k mirovnim pogajanjem.

Povdarja se, da je bila podobna izjava zasnovana že meseca marca, ko jo je spravil v miselnico, kakor mu je bila poslana, general MacArthur in na svojo lastno odgovornost povzal komunistične poveljnike, da naj se začne mirovna pogajanja. Mesto teh pogajanj pa so komunisti udarili z znano spomladansko ofenzivo.

V krogih ZN se naglašja, da se nahajajo zavezniške čete zopet v ozemlju iznad 38. paralele nekako v globini, ki odgovarja demilitarizirani zoni, ki jo so ZN predvidevali decembra lanskega leta kot uvod v pogajanja za mir.

Graduantinja

Iz Juilliard School of Music v New Yorku, je graduirala Miss Viola M. Kriebel, hči Mrs. Josephine Kriebel iz 1183 E. 175 St. Studirala je glasbo. Miss Kriebel je graduirala iz Collinwood High šole, predno se je podala v New York. Čestitamo in ji želimo mnogo uspeha v poklicu.

Peč za potrebno družino

Potrebna družina dobi zastoj staro kuhinjsko peč. Pokličite lahko KE 1-3768.

Vile rojenice

Pri družini Mr. in Mrs. Victor Intihar, 1056 E. 69 St., se je oglasila tatica štorčija in pustila krepkega sinčka. Materino deklško ime je bilo Elizabeth Gonas. Poznani Mr. Louis Intihar je postal stari oče. Čestitamo!

V Pragi obsojajo vohune na smrt

PRAGA, 2. junija—Trije obtoženci vohunstva v prid Amerike so bili obsojeni na smrt, štirje pa na odvzem prostosti od 18 let dalje.

Med obsojenimi na smrt je neki inž. Ploček, ki je bil zastopnik ameriške družbe za električno proizvodnjo. O njem Čehi trdijo, da je vohunil skupaj z Vogelerjem, ki je bil, kakor je znano, nedavno izpuščen iz madžarskih zaporov kot ameriški državljani na intervencijo ameriške vlade.

Ostra obsodba radi kršitve cen

DanDee Pretzel & Potato Chip Co. v Clevelandu je bila kaznovana z \$5,000 globe, ker se je pregrešila zoper določbe o stabilizaciji cen. Firma se je sicer držala predpisanih cen 5 in 10 centov za zavoj v prodaji takozvanih krompirjevih drobcov; je pa zmanjšala vsebino zavoja.

Gre za eno izmed prvih občutnih kazni radi prestopka zoper cene v Clevelandu.

MESTO NA POROKO V SMRT

DAYTON, O., 2. junija—25-letna učiteljica Gloria Abes se je nahajala na obisku v poslopy Y.W.C.A. ter se na balkonu razgovarjala in šalila z dvema prijateljicama. Bilo je na predvečer njene poroke z inž. Donaldom H. Blose.

Vse tri prijateljice so se igrale z vodo in jo v presledkih vlivale na mimoidoče pešce. Miss Abes je pri tem sedela na ograji balkona, ko je naenkrat izgubila ravnotežje, omahnila preko balkona na tla, padla pri tem na pločnik in se na mestu ubila.

Policija išče štiri bolnike

Policija je v soboto začela iskati štiri priletne in bolehnne ženske, ki so se nahajale kot pacientke v privatnem sanatoriju na 3196 W. 116 St., potem ko se je mož ene izmed njih, Anton Hevesey iz Madison, Ohio, pri tožil, da ne ve kje je žena.

Mrs. Hevesey, stara 61 let, se je nahajala v sanatoriju, ker je bila paralizirana na levi strani. Ker mu žena ni odgovorila na njegova pisma, se je mož podal na obisk, ko je zvedel, da je bolničarka že 21. maja neznanokam odšla od omenjene hiše skupno s svojimi štirimi pacienti, potem, ko je prišla v navskrižje z lastnikom hiše.

V zadnjo slovo

Članice društva Slovenske Sokolice, št. 442 SNPJ so prošene, da pridejo nocoj, točno ob 7.30 uri na sejo v navadnih prostorih, takoj po seji pa se skupno podajo v železov pogrebni zavod na 458 E. 152 St., da izkazejo zadnjo čast umrli članici Ceceliji Markun. Jutri popoldne ob 1.30 uri se vrši pogreb, kate-rega se naj članice po možnosti udeležijo.

OTROCI IMAJO SREČO

New York, 2. junija—Dvoletni Harry Danziger je bil sam doma v svoji postelji. V zgodnjih jutranjih urah je začutil lakoto, zahotelo se mu je zajtrka, zlezal je iz postelje in padel, ko se je vzpenjal na okno in rinil naprej skozi okno ter treščil iz tretjega nadstropja na tla.

Padel je na dvorišče. Ko pa so ga preiskali, niso našli na njem nobenih posebnih telesnih poškodb, a otrok je le potožil, da je pač—lačen.

Ugrabilec male deklice zajet

Te dni je bilo mesto Cleveland pod vtisom ugrabljenja 5-letne deklice Gail Anne, ki je bila nasilno odvedena na Spominski praznik preteklo sredo. Policiji je uspelo, da je izsledila zločinca v osebi nekega Pavla G. Heintza, ki je dejanje priznal in dejal, da ga je izvršil, ker mu je bilo dolgčas. Izkazalo se je, da je bil isti Heintz že dvakrat zaprt, ker je nadlegoval otroke.

Heintz je ugrabil deklico Gail na Detroit cesti in jo odvedel na svoj dom, kjer je po lastnem priznanju ravnal grdo ž njo, a je očividno ni oskrnil.

Heintz ne kaže nobenega znaka kesanja, žal mu je le, ker bo razburjena njegova mati, ki se nahaja v bolnici, težko bolna na raku.

Prometne nesreče

Tekom soboto in nedelje se je primerilo večje število prometnih nesreč, v katerih je bilo 11 oseb ranjenih, med njimi dve zelo težko.

V Huron Rd. bolnišnici se nahaja blizu smrti 71 let star Ambrose A. Quirk iz 1258 E. 152 St., katerega je zadel neki avtomobilist v nedeljo zjutraj ob 1.15 pred 13827 St. Clair Ave. in ga pustil ležati na ulici.

Včeraj popoldne sta trčila dva avta na E. 128 St. in Edmonton Ave., v kateri nesreči je bilo šest oseb ranjenih in štirje avti so bili poškodovani. Najtežje je bila ranjena šest-letna Karen Longert, ki se nahaja v Huron Rd. bolnišnici z prebito lobanjo in drugimi poškodbami. Njen oče, ki je vozil enega izmed avtov, njena mati in 14-letni brat so bili lažje ranjeni. Drugi avto v koliziji je vozila Miss Ann Cek, stara 21 let, 22677 Ivan Ave., ki je dobila poškodbe po glavi, Ernest Martinčič, star 17 let, 12906 Shaw Ave., ki se je nahajal z njo v avtu pa je dobil takisto poškodbo po glavi. Ko sta trčila avta, sta odletela eden v eno stran, drugi v drugo stran, pri tem pa zadela ob parkane avte.

Eugene Simmons iz 2374 E. 79 St., se je včeraj zjutraj ob štirih vračal domov, ko je pred 2438 E. 61 St. zgubil kontrolo nad avtom, zadel ob dva stoječa avta, odskočil na drugo stran ceste, kjer je zadel še en stoječ avto, preskočil občestni rob in zadel telefonski drog, nato pa obstal ob hiši 2476 E. 61 St.

Lincoln J. Hasenflue iz 14805 Lake Ave. je bil aretiran in obtožen vožnje v pijanem stanju, ko je pomotoma zapeljal svoj avto na železniške tračnice na W. 111 St. in Detroit Ave.

Policija je aretirala in obtožila vožnje v pijanosti 33 let staro Peter Bebszenko iz 2344 W. 5 St., potem ko je njegov avto ob strani zadel ob avto neke družine iz Detroita, ki je vozil v nasprotno smer.

Tajnik Acheson pred senatom; rešetano je vprašanje Formoze

Amerika—roke proč od Irana!

TEHERAN, 2. junija—Ameriški predsednik Truman je posegel osebno v britansko-iranski petrolejski spor, ko je poslal posebno pismo iranskemu predsedniku vlade Mossadeghu. V tem pismu je predsednik Truman priporočal umirjenost na obeh straneh.

Osebnost pismo predsednika Trumanu se je tolmačilo v Teheranu v tem smislu, da smatra uradna Amerika položaj v Iranu radi petrolejskega spora za skrajno resen. Dalje pa, da se Amerika sicer ne vtiha v notranje razmere Irana, ne more pa ostati ravnodušna sprčo razvoja dogodkov v Iranu.

Iranski odgovor ostro negativen

Uradna iranska vlada je na pismo predsednika Trumanu po svojih glasniki odbila vsako posredovalno vlogo Amerike v britansko-iranskem petrolejskem sporu.

Ti glasniki so izjavljali, da odklanjajo vsako mešetarjenje z besedilom zakona o nacionalizaciji iranskega petroleja, ker je to besedilo dovolj jasno. Nacionalizacija se mora izvesti do zadnje določbe zakona. Glasniki so celo izjavili, da se jim zdi čudno, kako more kaka vesela predlagati neke kompromise z bivšo anglo-iransko petrolejsko družbo. Ti zastopniki so nadalje namignili, da mora dosedanja anglo-iranska petrolejska družba izročiti iranski vlad 20% vseh investicij.

Pismo predsednika Trumanu ne bo ostalo neodgovorjeno, toda vsebina odgovora ne more biti druga, kakor so jo ravnokar pojasnili iranski vladni glasniki.

Potni listi za Češko neveljavni

WASHINGTON, 2. junija — Državno tajništvo je objavilo, da radi razmer na Češkem ne bodo več dajali v Washingtonu potnih dovoljenj za vstop v to državo. Pri tem obvestilu se tajništvo sklicuje na slučaj dopisnika AP Otisa, za katerim ni sledu že 6 tednov.

Do sedaj izdani potni listi bodo dobili pri naštevanju držav kamor se lahko potuje označbo: Ne velja za Češkoslovaško!

VEČ MU JE ZA HARMONIKO KOT ZA VOJAŠTVO

SAN FRANCISCO, 2. junija —Dick Contino igra harmoniko v nočih lokalih. Dobil je poziv, da se javi na nabor, kakor tudi, da gre na zdravniško preiskavo. Oba poziva je muzikant odklonil in bo imel radi tega priliko, da se 23. julija zagovarja pred sodiščem.

ČEZ MILIJON BESED V PREISKAVI M'ARTHUR

WASHINGTON, 31. maja —Z zaslusanjem admirala Shermana je število zapisanih besed glasovno stenografskega zapisnika že prekorajilo milijon. Koliko milijonov jih bo še, ko je predvidena preiskava v zadevi MacArthur globoko tja v poletje...

PREMIJRJE NA KOREJI MOGOČE; POLOŽAJ V IRANU JE NEVAREN

WASHINGTON, 2. junija—"Današnja svetovna situacija je tako napeta, da nihče ne ve, odkod bo prišla iskra, ki bo zažgala vse skupaj," je dejal državni tajnik Dean Acheson v svojem nadaljnjem zaslusanju pred senatnim odborom za zunanje zadeve.

Prvi dan zaslusanja je bilo ostro nasprotje med državnim tajnikom in med večino senatnega odbora in to v vprašanju, da li naj se predloži uradni dokument iz državnega tajništva iz leta 1949, ki zadeva vprašanje ameriške politike do Formoze.

Drugi dan zaslusanja je bila zopet ostra kontroverza med državnim tajnikom in senatom, da li naj Acheson izpove, kaj je govoril s predsednikom Trumanom, v zvezi z odstavitvijo gen. MacArthurja, ko mu je bila od strani Trumanu naložena stroga molčečnost.

Državni tajnik Acheson se je postavil s povsem razumljivega stališča na to, da je predsednik Truman njegov šef in če mu ta odredi, da naj kako stvar zadrži v absolutni tajnosti, zahteva že njegova službena dolžnost, da to stori v vsakem slučaju.

Politika Amerike do Formoze

Uradna ameriška politika do Formoze se javlja v tem, da smatra Amerika Formozo za strateško važno postojanko. Ta strateško važna postojanka ptoke Formoze pa ne nalaga Ameriki, da bi otok zasedla ali upravljala.

Oborožene sile Amerike niso zadostne, da bi se angažirale za obrambo Formoze.

Državno tajništvo mora za sledovati politiko, po kateri ne se drži Formoza vstran od komunističnih rok, sredstva in po ta za doseg tega cilja pa so diplomatskega in gospodarskega značaja.

Junija meseca 1950 je podal državni tajnik izjavo, da ne more trajno jamčiti, da bi zgolj gospodarska in diplomatska sredstva bila zadostna, da bi držala Formozo na varnem pred posegom kake sovražne sile vanjo.

V zvezi z odslovitvijo generala MacArthurja in njegovim programom, da se razširi korejska vojna tudi na Kitajsko je Acheson izjavil:

"Šli bi v tretjo svetovno vojno"

Na vprašanje senatorjev o izvedbi programa MacArthurja, je Acheson odvrnil, da bi z izvedbo tega programa oslabil ameriške zavezniške, s tem pa svetovno zvezo svobodoljubnih narodov. Dalje bi se Amerika preveč zapletla v razne obveznosti in stavila na kočko izbruh tretje svetovne vojne.

Z ozirom na splošni svetovni položaj in splošne grožnje svobodoljubnemu svetu zahteva naša varnost, da mi pojačimo, ne pa oslabimo veze našega skupnega varnostnega sistema.

Kitajski porazi na Koreji predstavljajo za komunistične kolovodje na Kitajskem težko vprašanje. Kitajci ne morejo dati dovolj izvežbanih čet na fronto. Komunisti so bili nadalje na tem, da demobilizirajo, v resnici

pa morajo mobilizirati novo moštvo.

Komunistične obljube neizpolnjene

Komunisti so ljudstvu obljubovali, da bodo izboljšali socialni in gospodarski položaj, kar se pa ni zgodilo. Mesto tega se poslužujejo nasilnih sredstev doma in propagande, ki naj dvigne moralo, ki je v upadanju med njihovimi lastnimi pristasi.

"Ako se vzame v pretes položaj kot sem ga naslikal, sem prepričan, da se konča komunistični napad najbolj na ta način, da mi gremo iz njega z najmanjšimi izgubami in najmanjšo tveganostjo, ko nadaljujemo z našo taktiko, da kaznujemo Kitajce na Koreji sami. To se je tudi zgodilo. Seveda, točno povedano, kdaj se bo končala sovražnost na Koreji je stvar, ki je še vedno v zraku. Toda razvoji dogodkov so dali nam svetovalec predsednika prav, da na način, ki je bil svetovan in tudi izveden, ustavimo sovražnost na Koreji."

Bodočnost Formoze

Na to vprašanje senatorjev je Acheson pojasnil, da so Zedinjene države nevtalizirale otok potom svojega brodograja in da bodo Združeni narodi odločili o bodoči usodi tega otoka.

Državni tajnik se je zavzel glede sedanjega položaja Formoze zato, da se čete generala Chiang Kajšeka ne uporabijo za robeno akcijo izven otoka Formoze, katero bi v slučaju potrebe branile ravno te čete.

Glede ene izjave generala Van ložaja v sporu med Veliko Britanijo in Iranom je Acheson dobesedno dejal: "Jaz sem mnenja, da je položaj v Iranu nad vse resen in da se lahko poslabša do položaja, iz katerega je možna vojna."

Premirje na Koreji je možno

"Če bodo komunistični Kitajci spoznali, da ne vodijo do nobenega cilja njihovih poskusi, da bi vrgli iz Koreje Združene narode, potem je odprta pot, da pristopimo k razgovorom."

Glede ene izjave generala Van Fleeta, da je končana splošna zavezniška ofenziva na Koreji, ko so pognali zavezniški komuniste nazaj preko 38. paralele, je dejal Acheson, da gre za vojaško strategijo; pristavil pa je, da lahko pride do premirja ob 38. paraleli t. j., da se vzpostavi začasno stanje kot je bilo pred 25. junijem 1950, da pa je končna oblika Koreje kot svobodne neodvisne in demokratične države stvar politike in diplomacije.

37% MANJ ZASEBNIH AVTOMOBILOV

WASHINGTON, 2. junija —Vlada je odredila, da se omeji proizvodnja potniških avtomobilov v juliju, avgustu in septembru na 1,200,000 ali 37% manj kakor v poletju lanskega leta.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 1-5311 — HENDERSON 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalec in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

L. C.

AMERIKA NA RAZPOTJU

(4)

General Marshall, sedanjí šef ameriške obrambe, se je nahajal leta 1946 in 1947 polnih 13 mesecev v diplomatski misiji na Kitajskem. Dogodki so znani. Leta 1937 je udarila Japonska na Kitajsko. V deželi se je začelo odporno gibanje in po večno veljavnem pregovoru "da ni česar novega pod soncem," so komunisti tudi na Kitajskem izbrali patriotična čustva, da si pridobijo končno komunistično oblast nad kitajskim narodom. Da se preženejo Japonci iz Kitajske, o tem sta si bila edina tako tabor komunistov, kakor okolica Čankajšeka. Toda kaj bo potem s Kitajsko in kdo naj jo vodi, kakšna naj bo njena uprava, v tem vprašanju se je pokazalo, da je bil prepad nepremostljiv. Izbruhnila je državljanska vojna, v kateri so končno zmagali komunisti, Čankajšek pa je zbežal na Formozo.

Kitajska je brezdvomno ozemlje tudi ameriškega interesa. General Marshall je stal sredi političnih in socialnih homatij na Kitajskem kot diplomat in vojak a predvsem kot—Amerikanec z vsemi dobrimi in slabimi lastnostmi tipa Amerikanca. V dolgi dobi 13 mesecev ni mogel priti do dna globine komunistični taktiki in doktrini, ki v svojem totalitarnem stremeljenju ne more trpeti kakega nasprotne sodelovanja in je vkljub temu prišel da zaključka, da bi bilo pametno, če naj Čankajšek izvede znosljivo agrarno reformo, na katero bi pristali tudi komunisti in bi tako sodelovale obe stranki v skupni vladi, Amerika pa bi dala pol milijarde posojila, da se prebrodijo začetne težave novo osvobodene Kitajske. Načrt je propadel, in državljanska vojna na Kitajskem se je po krivdi totalne nesposobnosti Čankajškega končala z zmago komunistov.

V kratkem razdobju dobrih dveh mesecev ste padli dve izjavi iz urada državnega tajništva tako glede Koreje kakor glede Kitajske, da nima nobenega smisla več pogajati se s komunisti, ki jih kontrolira Moskva.

Ali je bilo leto 1947 po teh skušnjah, pridobljenih na Daljnem vzhodu novo obdobje ameriške zunanje politike na njenem razpotju?

Zdi se, da damo lahko pritrdilni odgovor na gornje vprašanje.

Spoznanje, da se morejo in morajo komunisti izživljati le v totalitarizmu, ki izključuje vsako drugo koalicijo v vladi, je dovedlo Ameriko, da je reševala Evropo, kjer so ji bile dane še možnosti. Kmalu po dveh omenjenih znamenitih objavah, da nima nobenega smisla več pogajati se s komunisti, so bili izgnani iz vlade komunisti v Franciji in Italiji. Parlamentarni sistem pozna tudi svoje metode, ko se lahko iznebi nevarnega sodelovca, ne da bi rabil sile za doseg tega cilja. Ne pariška ne rimska vlada niste priznali, da ima Amerika prste vmes, ko se je izvršil dalekosežni politični preokret, ko so se zaprla vrata v vlado komunističnim strankam. Da se je ta preokret izvršil na pritisk Amerike, pa je bila javna tajnost. Komunistična voditeljka Francoz Thorez in Italijan Togliatti sta to pot govorila resnico, ko sta dolžila francosko in italijansko vlado, da delate kakor jim to dirigira Washington. Tudi sta se po teh bridkih razočaranjih močnejše sprostila in odkrila svojo notranjost, ko sta enako tako Thorez za francoske komuniste, kakor Italijan Togliatti za italijanske, zatrjevala, da se francoski in italijanski komunisti v slučaju vojnega spopada s Sovjetsko zvezo ne bodo postavili v obrambo Francije oziroma Italije, ampak v obrambo Sovjetske zveze. Politično nebo se je torej obojestransko razčistilo. Amerika je praktično dosegla, da s komunisti nima smisla pogajati se in če to drži, tudi nima smisla z njimi sodelovati. Toda je vprašanje, da-li naj bo to pravilo tudi za vladno politiko vobče in brezizjemno veljavno?

Čista logika tudi v politiki, predvsem pa ne v zunanji politiki ne more veljati. Ta pot bi vodila do popolne ločitve dveh svetov, med katerima ne bi bilo mostov za prehod iz ene na drugo stran. Iskati neko srednjo pot? Po komunistični doktrini in taktiki se ta pot izključuje in je končno premagan tisti, ki se ujame v to past.

Prepušteni razvoj dogodkom časa? Komunistične agresije dokazujejo, da temu ni tako in da ni držati križem rok. Nasprotnika pustiti, da izhira gospodarsko, ko se mu

RADIJO IGRE SLIKAJO DEMOKRACIJO V DELU

Ze mnogo let se skuša odstraniti zapostavljanja in predsodke, ki ločijo včasih Amerikance ene narodnosti od druge, Amerikance enega plemena od drugega, Amerikance ene vere od druge. Nekateri teh poskusov so našli izraz v zakonodaji, ki je razširila človečanske pravice in svoboščine s tem, da je omejila izvajanje zapostavljanja in predsodkov. A končne zmage ne moremo doseči samo z zakonodajo; niti z moralnimi predpisi: doseči jo je mogoče samo v srcih in mišljenju posameznih Amerikancev. In ravno napram srcem in mišljenju posameznih Amerikancev usmerja Institute for Democratic Education of New York, svoje skupine predpisov radijskih predstav, "The New Frontier of Freedom." To je 13. cela skupina radijo-načrta, kateremu je dal institut splošen naslov, "Lest We Forget (Da ne pozabimo).

Sedanja skupina sestoji iz 13, 15 minut trajajočih predstav. V njih nastopajo znamenite osebnosti gledališča kot Tyrone Power, Faye Emerson, Ezra Stone, Walter Hampden, Cornel Wilde, Richard Widmark; vsaka igra je sijajna tako glede proizvajanja kot tudi vodstva. In vsaka igra predstavlja v izrazih vsakdanjega ljudstva po eno vprašanje v človeških odnosih, ki se pojavljajo v deželi, kot je naša, kjer je ljudem pristo biti drugačnim, in kjer so drugačni.

Na primer, v enem vspredu "New Frontier of Human Freedom" predstavlja znana igralka Martha Scott, Ellie, mlado gospodinjico, ki živi z možem in otrokom v sosesčini eno-družinskih hiš, zidanih precej tesno skupaj. Vsak se briga več ali manj za svoje posle. Ellie pa ne vrga najbližja sosedna družina Amato in setanki na njih dvorišču jo vznemirjajo. (Amato so italijanski Amerikanci, a mogli bi biti katerikoli druge narodnosti z izjemo Ellie-ne).

Za nocoj pripravljajo Amatovi svečan sprejem najmlajšemu gospodarstvenemu bratu, ki dosepe iz Italije. Povabili so tudi Ellie in njeno družino, a Ellie se zdi, da je boljše, če ostanejo doma. "To niso naši ljudje," je rekla. Ellie sama je švedskega pokolenja. Mož ji je zato rekel, da je naduta, česar pa ni mogla prenesti. Poiskala je lestvo in kmalu je bila cela družina na Amatovi strani ograje.

Ellie se je pridružila samo zato, da dokáže možu, da ni naduta, ostala je pa tam, ker se je v resnici zabavala. Nato je pa sama sebe vprašala, koliko ljudi je njej podobnih—postavljajo visoke ograje napram sosedom, ki so "drugačni" in ne skušajo poizvedeti, kakšni so.

Druga radio igra pripoveduje, kaj je se je zgodilo, ko je poslala armada domov truplo vojaka Manuela Garcia, ki je padel v vojni, da se pokoplje. Ker je pa bil Garcia mehiški Amerikaneec, ne dopusti lastnik edine pogrebne kapele v malem zapadnem mestu ge. Garcia pogreba od tam, temveč zahteva, da se ga nese k pogrebu iz njegovega doma.

Razgovoru je pa prisluškovala telefonistinja, ki je takoj nato pozvala senatorja v Washingtonu. Kmalu je zvedela za ta slučaj zapostavljanja cela dežela in uspeh ni izostal. Manuela Garcia se je pokopalo z vsemi vojaškimi častmi na Narodnem pokopališču v Arlington, Va., poleg drugih mrtvih narodnih velikana.

Po koroških vaseh

naprtijo razne gospodarske blokade in embargo? Komunistom ne gre za prosep državljanov kot celote, marveč za pojačitev in prosep komunistične partije in njenih članov. Vsekakor težka vprašanja, ki so na dnevnem redu ameriške zunanje politike in laično sodijo tisti, ki kot Don Kihoti mahajo po zraku v prazno!

nov in junakov. Pogreba sta se seveda udeležila tudi vdova in otrok tega ameriškega vojaka.

Vse igre v "New Frontier of Freedom" nudijo, kar slušatelj radija—in radio-industrija—zahtevajo—dobro proizvajanje—do se poslužimo izraza, katerega rabi gledališki svet. Obenem spominjajo poslušalca, da se prične demokracija doma in v sosesčini in, ako jo bomo vzbujali tam, postane dejstvo med Amerikanci vsepovsod.

Te igre je mogoče kupiti na dolgo-igrajočih ploščah za rabo doma. Pojasnila glede "New Frontier" in drugih plošč, ki govore o človečanskih odnosih, morete dobiti pri Institute for Democratic Education, Inc., 212 Fifth Ave., New York 19, N. Y.

Te dramatične igre, kot se jih je proizvajalo na radiju, so vzbudile široko zanimanje. Na primer, v več kot 50 mestih so jim sledile razprave v dotičnih mestih dobro znanih državljanih—razprave, ki so se vršile pod okriljem organizacij, kot je urad State Commission Against Discrimination, Anti-Defamation League of B'nai B'rith, Urban League, Junior Chambers of Commerce. Skupina je na razpolago, kot javna služba, radio postajam preko cele dežele. Ne zamudite je, ako bo na vspredu radio postaje v vašem okrožju.

Common Council

Koroške vesti

Zvesti pridobitvam narodne Osvobodilne borbe

V Celovcu so se zbrali zastopniki Demokratične fronte delovnega ljudstva z vseh vasi Slovenske Koroške, da proučijo 10. obletnico ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda, ki je pred 10 leti zajela vse Slovence v borbi proti nasilnemu okupatorju in za lepše življenje. Uvodoma je spregovoril predsednik Demokratične fronte dr. Franc Petek, na kar so navzoči navdušeno sprejeli pozdravno pismo, ki ga je štáfeta prinesla Osvobodilni fronti Slovenije ob njeni 10. obletnici. Dolgotrajno ploskanje je bilo prisrčno piznanje mladincem, oblečenim v rdeče in modre športne drese, ki so ponesli štáfetno palico iz zborovalne dvorane preko Bilčovsa in tja čez Dravo proti Podrožici, pa preko meje na Jesenice. Toyariš dr. Petek je v svojih izjavah pri kazal zmagovito pot narodne osvobodilne borbe. Sledili sta recitaciji Čankarjeve in Borove pesmi, nato pa je sekretar Demokratične fronte tovariš Franjo Ogriz razčlenil politične prilike, zlasti glede na volitve predsednika avstrijske republike. Napredno misleči koroški Slovenci so se odločili za dunajskega župana dr. Koernerja in s tem za pomoč demokratično ter napredno usmerjenim avstrijskim delovnim množicam. Kakor koroški Slovenci, tako so tudi te množice živo zainteresirane v borbi za ohranitev miru. Koroški Slovenci so prepričani, da bodo tako najlepše koristili stvari demokracije in napredka. To je bil globoko preudaren sklep, ki so ga sprejeli zastopniki slovenskega koroškega delovnega ljudstva na proslavnem zborovanju ob 10. obletnici Osvobodilne fronte.

V Selah smo pokopali Franc Mako, trdno slovensko korenino. Vse življenje je bil zvest sin slovenskega naroda, pa tudi odlični gospodar. Množica pogrebcev ga je pospremila na njegovi zadnji poti.

V Radišah so se zbrali domači prosvetni delavci k občnemu zboru svojega Slovenskega prosvetnega društva. Razgovor je pričel o živem zanimanju za vprašanja ljudske prosvete. Z ogorčenjem so zavrnili gonjo prenapetih elementov proti domačemu pevskemu zboru, ki se je vrnil s turneje po Jugoslaviji. Novi odbor bo dostojno nadaljeval dosedanje prosvetno delo.

V Slovenem Plajberku sta se spoprijela z noži gozdni delavec Avgust Glačig in tesar Mavre, ki je, smrtno zaboden, obležal v mlaki krvi. Pravijo, da ne gre za politiko, ampak za osebno obračunavanje.

V Kapli ob Dravi je bila birmma. Vseh birmancev je bilo okoli 100.

Po vseh slovenskih koroških vaseh je zavedno delovno in demokratično ljudstvo praznovalo 10. obletnico Osvobodilne fronte, ki je zbrala vse zavedne koroške Slovence v borbi proti nasilnemu nacizmu.

Umrli je v Ljubljani tovariš France Uršič, doma iz Stebna pri Baškem jezeru. Bil je borec za pravice zapostavljenega koroškega slovenskega ljudstva.

Občinski odbor občine Blato, ki je pokazal, da je mogoče složno delati za koristi vseh vaščanov, je kupil hišo "Stare pošte" v Priberku. Obnovili bodo šolo v Vogrčah. Za ta dela je namenjenih 15.000 šilingov. Prižna se podpora 71-letni Mariji Sadnik, katere sina so ubili v taborišču Mauthausen.

V Ločah se je poročila vrla prosvetna delavka Tilka Uršičeva z Valentinom Inzkom iz St. Janža v Rožu. Nevesta je odlična pevka in igralka. Razen tega je opravljala delo tajnice Slovenskega prosvetnega društva "Jepa."

V Tinjah gradijo nov most na jeklenih nosilcih z jekleno betonsko vozno ploščo. Računajo, da bodo most izročili prometu v juliju.

SLABO STANJE SLOVAŠKIH ŽELEZNIC

Bratislava—Slovaški poverjenik za promet Josep Gireth je napadel voditelje slovaških železnic zaradi slabega stanja slovaškega železniškega prometa. Na konferenci slovaških železniških delavcev v Bratislavi je izjavil, da odgovorni voditelji niso pokazali dovolj pobude in da so neizpolnjevanje svojih dolžnosti upravičevali s pomanjkanjem vagonov in delavcev kakor tudi s povečanim delovnim tempom. Ko je govoril o izpolnitvi petletnega načrta, je Gireth dejal, da so uresničili "kvantitativna pričakovanja," da pa doseženi uspehi niso niti najmanj zadovoljivi po kakovosti. Gireth je ob koncu grajal odgovorne voditelje, ker niso uporabljali "sovjetskih izkušenj," nato pa poudaril, da se je treba boriti proti saboterjem v železniškem prometu Slovaške.

V ZAGREBU RAZSTAVA SREDNJEVEŠKE UMETNOSTI

V Zagrebu so sredi marca odprli razstavo srednjeveške umetnosti jugoslovanskih narodov. Kakor znano, je bila ta razstava prirejena v Parizu, kjer jo je obiskalo nad 50.000 ljudi. Zdaj so jo prenesli v Zagreb. Razen predmetov, ki so bili v Parizu, na primer portal katedrale v Trogirju in naravni velikosti, portal iz Studenice, Bogomilski nagrobni spomenik, Vižjaslavov krstni kamen in freske iz Srbije, Makedonije, Hrvaške in Slovenije, so na zagrebški razstavi še izvirne freske iz Butunije in Istri, posnete s posebnim postopkom z zidom kapelice, ki je bila delno porušena med okupacijo.

ZDRAVSTVENO DELO POSTAJA SPLOŠNO DRUŽBENO OPRAVILO

Če bi hoteli napolniti naše bolnišnice in široko omrežje drugih zdravstvenih ustanov s potrebnim medicinskim kadrom, bi ta hip morali imeti v Sloveniji še najmanj 80 zdravnikov, več sto medicinskih sester, okrog 300 bolničark, 200 babic in otroških negovalk in še precej ostalih zdravstvenih delavcev. Kako bi potemtakem mogli pričakovati, da bi izključno poklicni zdravstveni delavci mogli skrbeti za naše zdravje—za higieno naselij, stanovanj, prodajaln z živili, v obratih in drugod; da bi utegnili vedno pravočasno nuditi prvo pomoč ponesrečen-

ci; da bi mogli nemudoma obiskati otroka, ki je pravkar zbolel in podobno. In recimo, da bi imeli zdravnikov in sester, pa babic in bolničark desetkrat toliko; tudi to ne bi varovalo našega zdravja, ako bi se istočasno dogajalo, da mati skozi umazano krilo preceja mleko dojenčku zato, ker je nekje zvedela, da ima tako mleko zdravilno moč, drugje pa bi tuberkulozni bolnik nič hudega sluteč kašljal v malega otroka itd.

Poglejmo drugo stvar. Vas Lipoglav v ljubljanski okolici je dobila cement za izgradnjo vodnjakov, ker je njihova pitna voda nezdrava. Ker pa se za cement nihče v vasi ni zmenil, so ga dodelili vasi Podmolnik in ta je s prostovoljnim delom frontovcev zgradila vodni rezervoar za primer suše.

Vidimo torej, da za zdravje moramo skrbeti vsi in vsepovsod.

Zato so najboljšo pot ubrali oni zdravstveni sveti ljudskih odborov, ki so začeli iskati prijatelje zdravstvenega dela in jih usposabljali za zdravstveno delo med ljudmi. Najbolje so se znašli v okraju Poljčane, kjer so organizirali in precej dobro izvedli zdravstvene tečaje za okoli 30 učiteljic; pridobile so toliko osnovnega znanja o higieni, ko osnovnega znanja o higieni, seveda samo, do koder seže njihovo znanje—njihova stalna naloga pa je, buditi v ljudeh smisel za zdravo življenje in jih poučevati, kako bodo čuvali svoje zdravje.

V okraju Celje-okolica so ugotovili, da narašča procent umrljivosti dojenčkov zaradi nepravilnega življenja žena med nosečnostjo, nepravilne nege dojenčka ali pa prepozne zdravniške pomoči. Da bi temu odpomogli, so sklicali zdravstvene sestre, babice in—učiteljice, ki bo-

do ženam vztrajno tolmačile, kako obvarovati smrti in boleznih njihove malčke.

Samo dva primera sta to, pa vendar značilna in pomembna, ker govorita, kako bo zdravstvena služba našla v inteligenci na vasi in v množicah na sploh ne samo opore, ampak tudi pravih bojevnikov na fronti zdravstvenega dela. Uspešni začetki takega dela naših zdravstvenih svetov pa niso prvi začetki prenašanja zdravstvenega dela na množice. Rdeči križ Slovenije je od osvoboditve do danes izšolal že preko 1.300 zdravstvenih aktivistov in 114 pomožnih bolničarjev in bolničark, tečaje za prvo pomoč je obiskovalo 9.850 ljudi, tečaje za obratne ali tovarniške higienke pa 423 absolventov. Pomožne bolničarke Rdečega križa v Ljubljani že uspešno pomagajo zdravstveni službi. V času bolezni so nadomestile poklicne bolničarke v ambulantah, pomagajo pri vseh množičnih cepljenih in v materinskih posvetovalnicah.

Znatno pomoč v zaščiti mater in otroka je nudila v vseh letih organizacija Antifašistična fronta žena. Zene so pomagale ženam v nosečnosti in porodu, varovale otroke zaposlenih mater in podobno. Samo v Mostah v Ljubljani je okoli 300 žena izmenoma varovalo otroke. Organizirale so zdravstvena predavanja, pomagale pri gradnji jasli, ustanavljanju vrtec in materinskih posvetovalnic. V krškem okraju so na primer od dvajsetih večino posvetovalnic ustanovili na zahtevo žena.

Oblastni organi in razne organizacije so torej že od vsega začetka vabili ljudi raznih poklicev in iz raznih organizacij k skupnemu reševanju zdravstvenih nalog. Mnogo je storil zlasti Rdeči križ za zdravstveno izobraževanje ljudi. Antifašistična fronta žena je dala mnogo predlogov in nudila mnogo pomoči. Vendar pa je bilo premalo nadzora nad ljudmi, ki so prvo znanje že sprejeli. Marsikje so se ti ljudje porazgubili; razni aktivni in akcije, kot na primer za pomoč nosečnicam in porodicam, za pomoč tuberkuloznim itd. so se razrasli v samorastnike, brez medsebojne povezave in—kar je še huje—brez povezave za zdravstveno službo! (Po "Slovenskem poročevalcu")

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

Oprava vojaških bolničark nekdanj in danes

Levo: počete 50 let odkar se je ustanovilo armadni kor bolničark. Desno: kako se je spreminjala njih oprava. Na zgornji sliki je Mrs. Catherine Bryant (na sredini), ki kaže uniformo, katero je nosila leta 1918 kot armadna bolničarka. Na njeni levi strani je poročnica Frances Alber in na desni strani poročnica Alice Flagg, dve armadni bolničarki, ki danes pohajati Brooke Army Medical Center šolo za bolničarke v Fort Sam Houston, Tex.

IVO PIRKOVIČ:

Bilo je pod Gorjanci

SVETI SATAN

(Nadaljevanje)

Tako je škof vztrajno in nepopravljivo prizadeval škodo ugledu, ki ga je ljubljanski škof že od nekdaj užival v svojem ljudstvu. Tež uganki bi morali iskati pojasnila nekje zunaj cerkve in vere. Morda v pojavu "vojujočega se škofa," kakor so ga spoznali in imenovali Nemci, ko so poslušali njegove razlage bojev zoper upornike v gozdovih.

Morda pa se bomo še najbolj približali resnici, če nad vse to obsežno poglavje o "vojujočem se škofu" in njegovi Katoliški akciji zapišemo: "poglavje o zveličanem machiavellizmu."

Častita mati Marija Stanislava

Samostanska prednica, častita mati Marija Stanislava Antonija Babnikova, je gledala na početje Wolbangove Katoliške akcije kot na nevaren strup, ki ga mladini sicer ni dejati, ki pa je bolnemu svetu odrešilo zdravilo. Strupena zdravila so potrebno zlo, zdravi, nežni mladini pa bi bila Wolbangova organizacija kavorskega spletkarstva in zvižanci, mračnjakstva, zarotništva in ovađuštva, maščevalnosti in slepega fanatizma ter žalostne življenjske filozofije bičarjev to, kar je pogubna slana za nežne cvetove.

Vrh vsega še ta čudna, na zunanje obilje besed in obredov obrnjena Wolbangova pobožnost ter njegov nevarni rasputinski vpliv na ženske. Zato mati prednica svoje samostanske gojenke pred tem človekom skrbno čuva in ne trpi, da bi poslušale njegova vabila ter se vpisovale v njegovo Katoliško akcijo. Toda pri svojih 60 letih, ko življenje človeka že tako ustroji, da "je koža čez in čez podplat postala," in temne plati življenja človeka npravnstveno več tako ne begajo in ne pohujšujejo, v teh svojih letih gleda častita mati prednica Wolbangovo stvar s hladnim, preračunljivim razumom in tudi sama rada po svojih močeh pri stvari pomaga, zlasti še, odkar se je z vsem svojim neukrotljivim ognjem zavzel zanj tudi njen nečak, mladi novomašnik Nande Babnik, ki je v viharju vojne vedril pri njej.

Samostanska prednica, mati Marija Stanislava, ki je v svetnem življenju nosila ime Antonija Babnikova, se je rodila v Ilirski Bistrici, v primorski deželi, kraške burje in ognjenega terana, v zasluženi deželi, ki so jo 20 let strahovali Mussolinijeve jate črnih kraguljev in ji ključale jetra iz živega telesa kakor v stari bajki ptice ujeđa na skalo prikovanemu Prometeju. V svoji ponižani in mučeniški deželi je bila Antonija Babnikova priča, kako so tuji njeni ljudstvo zapisali poginu. V Trstu je v zadušljivih hlapovih nafte zagorel dom slovenske kulture in kot svareča baklja oznanil primorski deželi in vsemu svetu, da so na pohodu sovražniki človeštva in njegove kulture.

S svojimi očmi je Babnikova gledala, kako z muko je slovenski človek nesel na plečih, ožujenih od krvi, križ na Golgotu uničenja narodne samobitnosti.

S krvavečim srcem je gledala, kako izganjajo slovensko besedo iz šole in cerkve, na kako nečloveški način jo ubijajo na cesti, v krčmi, kjer koli jo pač označujevalci črnega rimskega viteštva srečujejo. Človeku naše krvi so jemali domove in zemljo, na katero so se usedali tuji. Ljudje so si šepetali imena svojih trionov in z ušesa na uho in tudi čez meje, k svobodnim bratom, je šlo ime nekega Emilija Grazilija.

Ljudje naše krvi so molčali, trpeli, stiskali zobe in pesti, bežali v Egipt, v južno Ameriko, v francoske rudarske revirje, čez mejo k svobodnim bratom, ki so v neizrečni boli trpeli z njimi. In z njimi je v pozni jeseni leta 1933 pribežala tudi Antonija Babnikova z gnevom v srcu, kakor ga občuti človek, ki so ga razžalili v njegovih najsvetejših čustvih.

Antonija Babnikova, ki je v novi domovini šla v samostan in kot sestra Marija Stanislava postala prednica smihelske redovne družine De Notre Dame, je poznala fašizem z vseh njegovih, temnih plati. Zato je z bridkostjo in v srcu gledala, kako je Mussolinijeva vojska osem let pozneje vdrla v nebranjeno domovino in se, podobna nočnemu pohodu plašnih tihotapev, prikradla tudi v Novo mesto.

"V Italijanih nisem videla ljudi, ki bi nam prinašali svobodo," je častita mati Marija Stanislava še šest let za tistim sama pripovedovala o tej svoji neizsušni bolečini, "pač pa nasprotno, v njih sem videla ljudi, ki nam ne prinašajo nič dobrega in ki izkoriščajo naš narod. Omenjam tudi, da smo na Primorskem pod Italijani zelo trpeli. Beseda fašist je zame nekaj strašnega ter zaradi tega nisem želela njihove kulture." (UI 92/47-25).

Pa se je za tujo vojsko prikazal v Smihelu mefistovski zapeljivec, kaplan Karel Wolbang, z zapovedjo, ki so mu jo dali tisti, ki so ga poslali: fašizem je naš zaveznik; v sebi je treba zatreti vsa grenka čustva zoper njega, vse neprijazne misli zoper laškega tučja; komur je težko, naj ve, da je to po sili razmer, da je to manjše zlo v premagovanju večjega; sredstvo samo na sebi je res nečedno, toda plemeniti namen ga posvečuje; mešan starodavne florentinske republike, Niccolò Machiavelli, "ki ga ljudje manj poznajo in bolj preklinjajo, kot to opravičuje zgodovina," ni ustvaril tako slabe vede o politiki; in Wolbangov učitelj dr. Ehrlich meni, da teološko še ni čisto jasno, kakšne pravice ima narodnost terjati od tučja; tisti dr. Ehrlich namreč, ki še ni v svojem srcu čisto premagal grenkobe, da je prevratno narodnostno načelo, ki ga je že Mahnič tako dobro v nič dal, uničilo črnožolto katoliško Avstrijo.

Se je se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri zj. v SDD.

"Mir" št. 142 SNPJ
Predsednik Anton Bokar, podpredsednik Frank Komidar, tajnik Frank Sustarsich, blagajničarka Frances Salmich, zapisničarka Frances Sušelj, reditelj John Ilovac, nadzorniki: August F. Svetek, Peter Adam in Frank Ludvik.

Se je se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopolne na Holmes Ave.

"Na Jutrovem" št. 477 SNPJ
Predsednik Peter Segulin, tajnik Gaspard A. Segulin, 5408 Homer Ave., EN 1-7849, blagajnik Joseph Bartol.

Assesment se pobira vsako prvo nedeljo v mesecu na seji v Slov. del. dvorani na 10814 Prince Ave. ter istotam vsako četrto nedeljo v mesecu od 10. do 12. ure dopolne.

"Napredek" št. 132 ABZ
Predsednik John Tanko, podpredsednik Ludvik Prosen, tajnik

IMENIK DRUŠTVENIH URADNIKOV ZA LETO 1951

Dramski zbor "Anton Verovšek"

Predsednik Andrew Božich, podpredsednik John Zaic, tajnica: blagajničarka Mary Božich, 1222 E. 172 St., zapisničarka Eva Coff, igrovodja Joe Godec, arhivarka Louise Zabukovec, nadzorni odbor: Ursula Branisel, Marion Basher in Mary Starman, oskrbnika odra J. Sorc in F. Vidrich.

Se je se vrše vsak prvi petek v mesecu v Slov. del. domu na Waterloo Rd.

"Cvetiči Noble" št. 450 SNPJ

Predsednik Frank Podborščak, podpredsednik Frank Habich, tajnik Frank Tegel, 960 E. 239 St. RE 1-4399, zapisničarka Mary Dodič, nadzorni odbor: Frank Mihele, Fred Martin in Jakob Jugo, zastopniki za Klub društev AJC: Fred Martin, Frances Gorjanc in Mary Dodič, za Federacijo SNPJ: Frank Habich in za Sans Frank Tegel.

Se je se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu v AJC na Recher Ave. ob 9. zjutraj.

"Carniola Hive" št. 493 L TM

Bivša predsednica Mary Bolta, predsednica Josephine Stwan, podpredsednica Christine Glavan, duhovna voditeljica Agnes Zobel, spremljevalka Mary Mahne, vrtarica Amelia Dezelen, stražnica Mary Vesel, zapisničarka in tajnica bolniškega oddelka Julia Brezovar, 1173 E. 60 St., EN 1-4758, finančnica Pauline Debevec, 1287 E. 169 St., IV 1-2048, nadzornice: Frances Tavcar, Jean Paik in Ursula Unetič, zastopniki za Klub društev SDD: Josephine Stwan in Julia Brezovar.

Se je se vrše vsako prvo sredo v mesecu v dvorani št. 1 SDD na St. Clair Ave., ob 7.30 uri.

"Cleveland" št. 126 SNPJ

Predsednik Louis Smrdel, podpredsednik Andy Božič, tajnik John J. Gabrenja, 22100 Ivan Ave., RE 1-6268, blagajnik Frank Yakovac, zapisničarka Blaž Novak, reditelj Edward Branisel, nadzorniki: Anthony Yurelich, Victor Gruden, Matt Delac.

Sprejema se članstvo od 16. do 50. leta in otroke od rojstva do 16. leta. Prosta zdravniška preiskava.

"Klub društev AJC" na Recher Ave.

Predsednik Frank Segulin, podpredsednik A. Ogrin, tajnik John Zupančič, 460 E. 270 St., tel. RE 1-4488, blagajnik Frank Tegel, zapisničarka Angela Ogrin, nadzorni odbor: Mary Medvešek, Mary Segulin in Frances Zajec, publicistični odbor: Mary Medvešek, Andy Ogrin, Mary Segulin in Gusti Zupančič.

Se je se vrše vsak prvi ponedeljek v mesecu.

Klub "Ljubljana"

Predsednik Ludvik Prosen, podpredsednik Frank Segulin, tajnik John Barkovich, 20270 Tracy Ave., tel. IV 1-3438, blagajnik Louis Godec, zapisničarka Louise Derdich, nadzorni odbor: John Ludvik, Andrew Ogrin, John Oshaben, poročevalki Mary Medvešek in Gusti Zupančič, kuharica Angela Barkovich, godbenik John Ludvik, za Klub društev AJC: Mary Segulin in Ana Prosen, pevovodja Frank Rupert, stric Joseph Plevnik, teta Frances Rupert in maršal Louis Starman.

"Lipa" št. 129 SNPJ

Joseph Trebec, predsednik; Andy Skerl, podpredsednik; Mrs. Mary Stokel, 6922 Hecker Ave., tel. HE 1-0393, tajnica; John Sivec, blagajnik, Charles Penko, zapisničarka; nadzorniki: Stanley Pockar, Frank Pyke in Joseph Filipic.

"Loška dolina"

Predsednik Frank Baraga, podpredsednik Stanley Baraga, tajnik Frank Bavec, 1097 E. 66 St., HE 1-9083, blagajnik-zapisničarka John Leskovec, nadzorniki: John Lokar, Frank Turek in Tony Petkovski, za Klub društev SDD John Lekan ml., za Klub društev Slov. doma na Holmes Ave. Frank Znidarič in Gasper Knafeč.

Se je se vrše vsako tretjo sredo v mesecu v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

"Lunder-Adamič" št. 28 SNPJ

Predsednik Krist Stokel, podpredsednik John Marn, tajnik Anton Wapotič, 892 E. 73 St., blagajnik William Candon, zapisničarka Joseph Okorn, nadzorni odbor: Louis Zele, Stanley Dolenc, Rose Retar, reditelj mladine William Wapotič, feditelj Jacob Zagar, za Klub društev SDD William in Anton Wapotič.

Se je se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri zj. v SDD.

"Mir" št. 142 SNPJ

Predsednik Anton Bokar, podpredsednik Frank Komidar, tajnik Frank Sustarsich, blagajničarka Frances Salmich, zapisničarka Frances Sušelj, reditelj John Ilovac, nadzorniki: August F. Svetek, Peter Adam in Frank Ludvik.

Se je se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopolne na Holmes Ave.

"Na Jutrovem" št. 477 SNPJ

Predsednik Peter Segulin, tajnik Gaspard A. Segulin, 5408 Homer Ave., EN 1-7849, blagajnik Joseph Bartol.

Assesment se pobira vsako prvo nedeljo v mesecu na seji v Slov. del. dvorani na 10814 Prince Ave. ter istotam vsako četrto nedeljo v mesecu od 10. do 12. ure dopolne.

"Napredek" št. 132 ABZ

Predsednik John Tanko, podpredsednik Ludvik Prosen, tajnik

Louis Godec, 20755 N. Vine St., Euclid 19, ON, KE 1-3296, blagajnik John Zigmant, vratar Peter Andolšek, nadzorniki: John Cecelic, John Ludvik in Agnes Polanc.

Se je se vrše vsak drugi petek v mesecu v AJC na Recher Ave. ob 7.30 uri zvečer.

"Napredne Slovence" št. 137 SNPJ

Predsednica Josephine Tratinik, podpredsednica Josephine Mežnaršič, tajnica Josie Zakrajšek, blagajničarka Josie Krawec, zapisničarka Albina Braidich, nadzornice: Jennie Skuk, Helen Mikuš in Katie Bradach, bolniška nadzornica Jennie Dobrobnich, za Federacijo SNPJ: Josephine Tratinik in Josie Zakrajšek, za farmo SNPJ: Urška Mulej in Pavla Artel, za Atletično ligo Alma in Nada Zagar, za Klub društev SDD in čitalnico Jennie Skuk; za podr. št. 39 Sans Helen Mikuš.

Se je se vršilo vsak prvi četrtek v mesecu v starem poslopju SDD na St. Clair Ave.

"Napredni Slovenci" št. 5 SDZ

Predsednik Andrej Tekauc, podpredsednik John Stefe, tajnik Matthew Debevec, 1287 E. 169 St., IV 1-2048, blagajnik Tom Kraich, zapisničarka Frank A. Turek, nadzorniki: Charles Koman, Frank Stefe in John Nestor.

Se je se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9. uri zjutraj v sobi št. 3, staro poslopje SDD na St. Clair Ave.

"Naprej" št. 5 SNPJ

Tajnik John Krebel, 6409 St. Clair Ave. Društveni urad se nahaja zgoraj v starem poslopju Slov. nar. doma na St. Clair Ave. Se je se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9. uri zjutraj v SDD, dvorana št. 1. novo poslopje.

"Progressivne Slovence" krožek št. 2

Predsednica Cecelia Subel, podpredsednica Frances Legat, tajnica Mary Božich, 1222 E. 172 St., IV 1-7074, zapisničarka Marie Retar, zapisničarka Rose Retar, nadzornice: Jennie Skuk, Helen Mikuš in Rose Fier, za Sans št. 39 Ursula Mulej, Katie Bradach in Amelia Božeglav, za Klub društev SDD Ivanka Shiffrer, za čitalnico Rose Retar.

Se je se vrše vsako tretjo sredo v mesecu v dvorani št. 2, SDD na St. Clair Ave.

"Progressivne Slovence" krožek št. 3

Predsednica Mary Kobal, podpredsednica Mary Lokar, tajnica: blagajničarka Mary Retar, 19302 Arrowhead Ave., KE 1-5773, zapisničarka Gusti Zupančič, nadzornice: Frances Gorjanc, Frances Julylia in Anna Nagode, za Klub društev AJC na Recher Ave: Frances Julylia, Frances Zajec in Frances Julylia, za Sans št. 106 Gusti Zupančič in Vera Potocnik.

Se je se vrše vsako prvo sredo v mesecu v AJC na Recher Ave.

"Ribnica" št. 12 SDZ

Predsednik Frank Wirant, podpredsednik Anthony Kausek, tajnik Joseph Ban, 1201 E. 168 St., zapisničarka Andy Sadar, blagajnik Anton Debeljak, nadzorni odbor: Frank Jansa, Frank Lunder in Edward Herbst, za Klub društev SDD Frank Jansa, za Sans št. 39 Joseph Champa. V slučaju bolezni sporočite pismeno tajniku ali pokličite zapisničarko HE 1-7805.

Se je se vrše vsak drugi petek v mesecu ob 7.30 uri zvečer v sobi št. 4, staro poslopje SDD na St. Clair Ave.

"Svoboda" št. 748 SNPJ

Predsednica Antonia Tomle, podpred. Jos. Vesel, tajnica Josephine P. Terbizan, 14707 Hale Ave., LI 1-1464, blagajničarka Josephine Seitz, 16213 Waterloo Rd. Zapisničarka Leopoldina Vozel, nadzorni odbor: Mary Kafrie, Anna Zaic, Theresa Gorjanc.

Se je se vrše vsak drugi petek v mesecu v čitalniških prostorih SDD na Waterloo Rd.

"Slovenske Sololice" št. 442 SNPJ

Predsednica Frances Legat, podpredsednica Mary Hrvatin, tajnica Julia Žerovnik, 14919 Hale Ave., blagajničarka Ivanka Shiffrer, zapisničarka Cecelia Subel, za Klub društev SDD in Sans Mary Somrak, za Federacijo SNPJ Julia Žerovnik, za farmski odbor SNPJ Ivanka Shiffrer, nadzornice: Mary Somrak, Shlava Sadecek in Mary Zarnik.

Se je se vrše vsak prvi ponedeljek v mesecu v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

"Slov. moška zveza" št. 3

Predsednik Chas. Benevol, podpredsednik Anton Mavsar, tajnik Frank M. Perko, 1092 E. 174 St., IV 1-5658, blagajnik Martin Valetich, zapisničarka Jim Stopar, nadzorniki: Jim Kostelic, Joe Perushak, Martin Komachan, za Federacijo SMZ Jim Kostelic, Chas. Benevol, Martin Valetich, Stanley Mahnič.

Se je se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri popodne v Slov. domu na Holmes Ave. Assesment se pobira 24. in 25. v mesecu od 6. do 8. zj. v Slov. domu.

"Slov. moška zveza" št. 5

Predsednik John Sever, podpredsednik John Straus, tajnik: blagajnik Tony Krampel, 1003 E. 66 Pl., UT 1-8387, zapisničarka Frank Kuhar, nadzorni odbor: Frank Kuhar, Louis Erste, Matt Zaman, za Federacijo SMZ Frank Brancel, Louis Erste in Frank Strojina, za Klub društev SDD in čitalnico John Sever.

Se je se vršilo vsako tretjo soboto v mesecu, dvorana št. 4 staro poslopje SDD na St. Clair Ave.

"Sv. Ane" št. 4 SDZ

Predsednica Julia Brezovar, 1173 E. 60 St., podpredsednica Jennie Stanek, tajnica Jennie Suvak, 1415 E. 51 St., EN 1-9104, blagajničarka Josephine Orazem-Ambrožič, zapisničarka Angela Virant, nadzornice: Mary Bradač, Rose L. Erste in Frances Okorn, rediteljica Mary Pristov.

Se je se vrše vsako drugo sredo v mesecu v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

"Slov. zadruga zveza"

John Terlep, predsednik; Frank Zagar, podpredsednik; George Panchur, tajnik; August Kabaj, glavni poslovodja, 667 E. 152 St., Jacob Zakovšek, poslovodja na 16201 Waterloo Rd.; Anton Malavasic, poslovodja na 712-714 E. 200 St.

Se je direktorija se vrše vsak tretji ponedeljek v mesecu.

Slov. nar. dom na St. Clair Ave.

Charles Vrtovšnik, predsednik; Janko N. Rogelj, podpredsednik; John Tavcar, tajnik; John Centa, blagajnik; Josie Petrič, zapisničarka; namestniki: John Filipič, Josie Zakrajšek, Andrew Turkman in Frank Cesen; nadzorni odbor: John Pollock, Anton Wapotič, Vida Shiffrer in Leon Poljšak; gospodarski odtok: Frank Česnik, predsednik, Joseph Okorn, zapisničarka, Frank Wirant, Andrej Tekauc, Anthony Zakrajšek, Joseph Filift in Frank Plut.

Se je direktorija se vrše vsak drugi tork v mesecu. Vsa korespondenca, tikaloja se SDD, se naj pošlje na naslov: SDD, 6409 St. Clair Ave., Cleveland 3, O. Uradne ure so od 9. do 12., od 2. do 5. in od 7. do 9. zj. ob sredah popoldne in ob nedeljah ni uradnih ur.

Pevski zbor "Slovan"

Joseph Durlava, predsednik; Joseph Ivančič, podpredsednik; William K. Gabrenja 19711 Mohawk Ave., KE 1-6829, tajnik in blagajnik; CIR Ozibich, zapisničarka; nadzorni odbor: Andrew Ogrin, Milan Urbancich in Peter Kotorac; arhivar Joseph Ivančič, pevovodja Anton Schubel.

Pevske vaje se vrše vsak tork zvečer ob osmih v AJC na Recher Ave.

"Svob. Slovence" št. 2 SDZ

Predsednica Nežika Kalan, 1007 E. 74 St.; podpredsednica Vida Shiffrer; tajnica Josephine Petrič, 6617 Bonna Ave., EN 1-6110; blagajničarka Mary Somrak, 996 E. 74 St.; zapisničarka Albina Brajdich; nadzornice: Albina Brajdich, Josephine Razingier in Elizabeth Belay. Vsi slovenski zdravniki so društveni zdravniki.

Se je se vrše vsak drugi četrtek v mesecu ob 7.30 uri v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

St. Clair Rifle and Hunting Club

Blagajnik John Novak; tajnik in blagajnik: Rudolph Jelerčič, zapisničarka Fred Kocevar.

Se je se vrše vsak prvi petek v Slov. domu na Holmes Ave.

"Triglav" pevski zbor

Predsednik Jacob Jesenko, podpredsednik Mike Verbič, tajnica Frances Andren, 3334 W. 52 St., blagajničarka Ella Pultz, zapisničarka in poročevalka Anna Jesenko, nadzorni odbor: John Ivančič in Joseph Pultz, pevovodja Anton Schubel.

Pevske vaje se vrše vsak ponedeljek ob 7.30 uri zvečer v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

"Washington" št. 32 ZSZ

Predsednica Antonia Tomle, podpredsednik John Zaic, tajnica in blagajničarka Anna Vadaln, zapisničarka Mary Božich, nadzorni odbor: Anna Zaic, Frank Moro in Frank Fende.

Se je se vrše vsak tretji petek v mesecu v Slov. del. domu na Waterloo Rd.

"Waterloo Camp" št. 281 WOW

Walter Lampe, predsednik; Anton Novak, podpredsednik; Edward Rozance, 15216 Lucknow Ave., tajnik; Vincenz Godina, blagajnik in zapisničarka; John Rozance, spremljevalec; Peter Bukovnik, straža; nadzorniki: Frank Stupar, Frank Puskarič, Valentine Malnar.

Se je se vrše vsak drugi četrtek v mesecu v SDD na Waterloo Rd. Assesment se pobira tudi vsakega 24. v mesecu v SDD, razen če pade na nedeljo ali praznik.

"Ženski odtok farme SNPJ"

Predsednica Antonia Tomle, podpredsednica Frances Henikman, tajnica in blagajničarka Mary Zaman, 484 E. 149 St., IV 1-4871, zapisničarka Victoria Poljšak, nadzornice: Jennie Gerchman, Anna Ogrin in Jennie Leskovec.

Se je se vrše vsak drugi četrtek v mesecu v Slov. del. domu na Waterloo Rd. ob 7.30 uri zvečer.

Posebne doklade pri nevarnem delu v zdravstvenih ustanovah

Uslužbenci, ki delajo v zdravstvenih ustanovah, bodo dobivali posebne mesečne dodatke, če je njih delo nevarno za zdravje in življenje. Uredba, ki je o tem izšla v zadnji številki zveznega Uradnega lista, navaja 19 vrst dela, pri katerih bodo imeli uslužbenci mesečne dodatke. Dodatke imajo n. pr. uslužbenci, ki delajo z radijem, potem uslužbenci, ki strežejo v oddelkih za nalezljive bolezni itd. Posebni dodatki bodo izplačani za nazaj od začetka letošnjega leta.

NOVO ARGENTINSKO OPORIŠČE V ANTARKTIKI

Argentina je zgradila novo antarktično oporišče na področju, ki si ga lasti tudi Velika Britanija. V uradnem poročilu je rečeno, da je zgradila oporišče v zalivu Margaret ekspedicija znanstvenikov, ki so se odpeljali iz Buenos Airesa 12. februarja. Poročilo pravi, da je to oporišče "nova in odločilna potrditev argentinske suverenosti nad temi področji."

Oporišče je na področju Veldskega morja, kjer si Velika Britanija že zdavnaj lasti pravico do več otocij. Gospodarski pomen zasedenega otoka je predvsem v okoliških loviščih na kite. Pa tudi uranij bi utegnil biti med velikim ondnotnimi naravnimi bogastvi. Oporišče se imenuje General San Martin. V njem sta pošta in ambulanta. Predsednik Argentine Person je 12. februarja v govoru po radiu med drugim rekel:

"Čeprav bodo morda naše pravice izpodbijati, jih bo naša raščajoča moč našega naroda sčasoma utrdila. Sklenili smo sporazume, po katerih ne moremo zasesti tega področja z vojaško silo, pač pa ga bodo korak za korakom zasedle znanstvene ekspedicije." Peron je rekel, da je odplula ekspedicija na trgovski ladji, ker je Argentina obljubila Čilu in Angliji, da na področje Antarktike ne bo pošiljala pomorskih oboroženih sil. Ekspediciji pa načeljuje polkovnik Herman Ruhato, čeprav sicer poudarjajo, naj bi proučevala in raziskala polarna področja, ter vzpostavila na južnem polarnem področju prvo znanstveno eksperimentalno oporišče.

Sporno ozemlje južno od skrajnega rtiča Južne Amerike je zasedla Anglija, vse druge dele te neraziskane ledene puštinje, ki meri 6 milijonov kvadratnih milj, si laste Rusija, ZDA, Avstralija, Nova Zelandija, Norveška in Francija.

NOVA VRSTA TRAMVAJSKIH VOZ V ZAGREBU
Delavci zagrebškega električnega tramvaja so pokazali v prvomajskem sprevodu nov tip tramvajskega voza, ki so jih sami izdelali. To so moderni vozovi, ki so nekoliko daljši in širši od sedanjih. Imajo sodobne varnostne naprave in močne elektromotorje, ki omogočajo hitrost do 56 km na uro. Novi vozovi imajo širok vhod in dva izhoda, enega v sredini, drugega pa na sprednjem delu.

Vse delo v zvezi s konstrukcijo novih vozov in elektromotorjev je bilo opremljeno pod vodstvom ing. Dragutina Mandla. Ko bodo končali še nekatere preizkuse, bodo novi vozovi prišli v redni promet.

Društveni koledar

JUNJA

10. junija, nedelja—Piknik Belokranjskega kluba na Kalipovi farmi, Chardon, O.

10. junija, nedelja—Piknik Slovenske zadruga zveze na vrtu AJC na Recher Ave.

JULJA

1. julija, nedelja—Piknik društva Velebit št. 544 SNPJ na vrtu Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

1. julija, nedelja—Piknik zbora Slovan na vrtu AJC na Recher Ave.

29. julija, nedelja — Piknik Gospodinjstva kluba Slovan, del. dvorane na Prince Ave., na prostorih Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

AVGUSTA

19. avgusta, nedelja—Piknik zbora Triglav na prostorih Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

MIMI MALENŠEK KOVINARJI ROMAN

(Nadaljevanje).

"Potem bo hudo..."

Menda sta oba mislila isto, ker sta se spogledala in nihče ni več rekel besede. Hitrih korakov sta se bližala tovarni. Vedno več znancev sta spoznavala. Pozdravljali so se tiho, kakor bi jih snežni metež delal zaspane. V gneči pred vrati se je pokazal stari mojster Meglič, v kratkem sukniču, podložnem s kožuvinom in z vsej tovarni znano usnjeno čepico na glavi. Za njim je ril kovač Kopač iz Kroke, opazil Toneta in mu nemo pokimal.

"Čevlje imam premočene, drugih ne dobim," je godrnjal nekdo.

"Posušili se bodo."

"Tebi, ki delaš pri pečeh, že."

Jaz pa ves dan stojim na mrzlem betonu in bom staknil revmatizem."

"Kdaj ga imam že jaz!"

"Jaz sem ga že iz Galicije prinesel. Ta mladi rod je pa ves zanič."

"Naprej, naprej! Kaj postavate tam?"

"Sest bo vsak čas."

Drug za drugim so stopali mimo vratarja in se izgubljali na vse strani. Na dvorišče je naležal sneg in že pobelil kupe železja, obvisel na zobatih kolesih, se oprijemal starega železja.

"Poglej, koliko je te stare podrtije," se je nekdo jezil. "Od vseh strani nam jo vozijo. Hočejo, naj bi samo iz starega delali novo."

"Boljše je še vedno, kot tisto

novi, kar zdaj prihaja iz Nemčije."

"Fantje, bakrene žice ni."

"Mi čakamo na modro galico."

"In mangan? In kakšno je strojno olje? Hudič vzemi, če moraš s takim delati!"

"Ali še pomnite, ko so tu stali zaboji, pripravljeni za Indijo, za sam Bombay?"

"E, zdaj pa čakajo za Berlin."

"Stopimo!"

"Kam se mudi?"

Jezne, ali vsaj nejevoljne besede so letele po dvorišču. Nekaj delavcev se je ustavilo kar tam. Opasali so si usnjene predpasnike in jeli tako porivati naložene vozičke po tračnicah.

"Da bi ti vedel, kako je v livarni..."

"Saj pišejo, da naredimo več, kot pred vojno."

"Naj pišejo! Papir je potrpežljiv, vse prenese. Tisti ve, kako je, kdor dela. Ali sem mar danes prišel v livarno, da bi ne vedel? Pojdi, uči koga drugega!" Jezni glas se je izgubil za oglom.

"Vidiš, povsod je slabo," je rekel Tone Petru, ko sta se razšla. Tone je stopal dalje proti plavžu, Peter je šel v tovarno.

Tovarna je bila hladna, zaspala, čeprav so gibalni nešteti stroji, vrtele se kolesa, živigale transmisije in so neprestano hodili po obratih ljudje. Luči so žarko mežikale izpod železnih prečnikov, osvetljevale so umazane stene, črne delavce, kupe železja, blesteče se stroje. Čez pol drugo uro šele se je jelo svetlikati in ob osmih je nastal žalosten zimski dan, brezupen, kakor bi ne imelo več sonce posijati.

Potem so v nekem oddelku zamigljale pod stropom luči, ugasnile, se pet užgale, nato pa čisto ugasnile. Stroji so naredili še nekaj obratov, nato so transmissijski jermeni zaškripali, se počasi obračali, poleteli še nekaj kratki okoli in se z značilnim glasom ustavili. Obrat je stal.

"Kaj je? Kaj se je zgodilo?" so se oglašili klici.

"Električnega toka ni."

"Kako to? Kaj je za vraga vendar?"

Mojstri so tekli po obratu, mirili ljudi in sami hiteli ven, da bi zvedeli, zakaj so stroji obstali. V oddelku je nastala tišina, ki je zvenela v ušesih. Tu je moralo brniti, moral je biti tolikšen trušč, da so delavci glasno kričali drug na drugega. Takega trušča niso slišali pa so nenadno tišino, ki je nastala sredi delovnega dne. Delavci so postajali pri strojih, si prižigali cigarete in gledali. Kakor vselej, kadar je bilo kaj narobe, se je pokazal tovarniški inženir Kobe. Šel je po obratu vzdolž strojev, skrbno oblečen in z natančno zlikanimi hlačami. V roki je nesel notes in svinčnik. Mršil je košate sive obrvi, stresal z železno sivo, gosto grivo, pogledal tu, pogledal tam, povprašal nekaj in spet odšel.

"Kaj je vprašal?" so hoteli vedeti ostali, ki so stali predaleč stran, da bi razumeli.

"I, kaj? Nič, pravzaprav. Seveda, to so bila tista brezpomembna Kobetova vprašanja, ki so nekaj pomenila samo zanj, ali pa niti ne."

Potem je zazvonil telefon; mojstra so nekaj spraševali. Čez četrto uro so prišli štirje monterji v svetlomodrih, zamaščenih oblekah in z orodjem. Z njimi je bil Kobe, poleg njega je šel mlad tehnik. Začeli so ogledovati in so kmalu našli napako. Neki generator ali kaj je vrag vzeli!

Delavce so razposlali na delo drugam, ker ni bilo upati, da bo obrat delal, dokler ne bodo namestili novega generatorja. Toda še preden so zapustili obrat, se je na tleh znašlo mnogo ozkih lističev. Nihče ni vedel, odkod so prišli. Bilo je, kot bi jih zimski veter prignel odnekod in jih pihnil skozi zaprta okna. Delavci so jih gledali, pa jih niso upali začeti pobirati. Prvi so jih

pobrali monterji. Pravzaprav, pobral je samo eden, prebral, se namuznil in dal listek tovarišem. Potem se je sklonil Kobe in tudi pobral listek. V tem so segle po listkih roke delavcev. Bili so ozki, podolgovati listki najbrž samo pretisi pisalnega stroja, in nanjih je stalo:

— Sabotaža ruši okupatorjevo moč! Tovariši, sabotirajte!

Kobe je listek zmečkal v roki, ga že hotel zavreči, potem pa se je premislil, ga skrbno poravnal in vtaknil v žep. Nobene besede ni rekel, samo zlobno je pogledal po ljudeh, šel z zelenkastimi očmi od delavca do delavca in se pomudil na vsakem posebej, kot bi hotel z obrazov razbrati, kdo je to prinesel.

Potem so delavci odšli iz obrata. Odkazali so jim delo na dvorišču.

Star delavec se je počehljaj po glavi in zagodrnjal:

"Po dvajsetih letih me pošiljajo na dvorišče, prekladat staro ropotijo!"

"Na dvorišče, kakor neizkušene novince," se mu je pridružil drugi.

"Najslabše je plačano delo na dvorišču."

"Kje pa je danes dobro plačano? Komaj živim... Kako pa tisti, ki imajo družine?"

"Izmerili so nam vampe in natanko vedo, koliko gramov margarine boš požrl, da boš še toliko pri moči, da jim boš mogel delati."

"Eh, fantje, nekoč so bili vendar drugačni časi tudi na Jesenicah!"

"Zmeraj so bili žaltavi, tako pa še nikoli, kot zdaj."

"In temu pravijo Nemci socializem."

Nekaj mlajših se je zasmejal.

Tisti stari delavec, ki je delal dvajset let v obratu, je jezno

pogledal po mladih. "Jaz bi pa rad vedel, zakaj ni miru niti v tovarni. Človek je že vseh teh norosti sit! Kaj pa je zdaj boljše, ko so uničili generator? In komu so pomagali tisti listki, ki so ležali po tleh? Človek niti mirno ne more več delati! S tem, da so nas poslali na dvorišče, še ni vsega konec! Preiskovali bodo, vse nas sumičijo in človek lahko zaradi takih norcev pade v nesrečo!"

"Tebe ne bodo sumičili," je hitro rekel nekdo.

"Koga? Mene sumičili? Mir hočem v tovarni, mir in red!"

Nekaj delavcev, ogrnjenih čez pleča z vrečami, je nakladalo staro železje. Sneg je padal vedno gosteje, v velikih kosmih. Delavci so gledali izpod globoko potlačenih kap nekam jezno, zlovoljno.

"Le bližje pridite!" je zaklical eden od njih prišlecem.

"Kakšen sneg! Kakor bi se mačke trgale!"

"Premočiš se do kože, pa ti nihče ne da obleke, ne obutve. Vse je samo za vojsko."

"Če pa zbolíš, ti blagajna skoro nič ne izplača."

"Čemu jo le plačujemo, blagajno?"

Jezni so se lotili dela, ki jim je šlo počasi od rok. Nekateri so si na roke nataknili usnjene krpe, da so lažje prijemali težke in hrzle kose železja. Drugi so si ranili roke do krvi in privajeni delavci so se jim smejali. Nekdo je jel vleči tračnico. Ni je zmogel sam, dva sta mu priiskočila na pomoč.

(Dalje prihodnjič)

Chicago, Ill.

IN "COURT" CONTEST

State Supreme Court Justice Walter V. Schaefer, Democratic candidate for the 9-year court term in the June 4 election. Schaefer, who now represents the 7th Judicial District on the high court by appointment of Governor Stevenson, is a former Northwestern University law professor and practicing attorney and headed Illinois' "little Hoover commission" to streamline state government.

BUSINESS OPPORTUNITY

GOOD BUY—Cleaning and Tailoring Shop. Well established trade. 2 big rooms in rear. 5 year lease. Must be tailor. Must see to appreciate. Best offer.

5329 W. North Ave.,
Merrimac 7-9144

GOOD OPPORTUNITY to buy Meat Market. All modern equipment. 10 years established. Good trade. Selling, leaving town. Best offer.—1703 W. 79th St.
Call RAcliff 3-4806

DOMESTIC COUPLE

COMPETENT Couple—Thoroughly experienced. Cooking, housekeeping, serving. Some driving. Newly decorated home. Private quarters. Modern equipment. Assist with care of 2 children. Must have references.
Call collect—Glencoe 1921

HELP WANTED—Domestic

COMPETENT Young Woman — General housework. Must like children. Assist with care of children, 3 and 9. Good home. Beverly residence. Private room. References.
CEDarcrest 3-1409

COMPETENT Woman — General housework and cooking. Must like children. All electrical equipment including dishwasher. Own room. \$40 a week. References required.
REliance 5-2215

HOUSEKEEPER — 2 room hotel apartment. Vicinity 53rd and Dorchester. Semi-invalid adult. Stay. \$35. Interviews this week at Sam Golden.
2130 N. Sawyer

COMPETENT 2nd Maid for adult family. Good home. Private room. Good salary.
Glencoe 321
Collect

COMPETENT Woman for Protestant Convalescent Home. Cooking 1 day a week. Cleaning washing and ironing. Hours 9-6. Stay or go.
EDgewater 4-9083

COMPETENT Woman — Assume full charge of south suburban home. No heavy laundry. Will consider couple.
Palos Park 508 R, collect or write Mrs. Richard, Box 52, Palos Park, Ill.

GENERAL HOUSEWORK — A good home for some one who loves children.
Rogers Park 4-1175

COMPETENT General Maid—Good cook. Assist with care of baby. Good home. Private room.
Lake Forest 3132

FEMALE HELP WANTED

WAITRESSES
FOR THE NEW COFFEE SHOP
DAY AND DINNER SHIFT
GOOD WORKING CONDITIONS
UNION SCALE
HOTEL SHERMAN
Personnel Office — Room 236

PETER ROSTAN
PAINTER - DECORATOR
Barvam hiše po zmerni ceni.
Delo jamčeno. — Unijsko delo.
449 E. 158 St., KE 1-0620

FOR —
CHICAGO
and all sections
of the Midwest
OUR ADVERTISING
REPRESENTATIVES
are the
Chicago
Advertising Co.
139 N. CLARK ST.
CHICAGO, ILL.
DEarborn 2-3179

HELP WANTED—Domestic

COMPETENT Woman for general housework, cooking, some ironing. Must like children and assume assistant care of babies. Lovely home you can become a part of if you are interested.
Highland Park 2-5460

WANTED TO RENT

E V I C T E D! — Mom and Dad. 2 kids, desperately need 3-6 room unfurnished apartment. NW. Moderate rental.
PEnsacola 6-4026

RESPONSIBLE Parents (both Vets) husband employed, small son, urgently need 4-6 room unfurnished apartment. North. Moderate rental.
ROgers Park 1-1017

RESPONSIBLE Business Magazine Editor and employed wife urgent need 2½-5 room apartment. Prefer unfurnished. Any good location South. Prefer South Shore or Hyde Park. Moderate rental.
Harrison 7-2146,
Mr. Nelson

RESPONSIBLE Couple, 2 year old girl, urgently need 2 bedroom unfurnished apartment. North or Northwest. Moderate rental.
WAlbrook 5-6192

WANT TO RENT OR BUY

WANT TO RENT FARM — Large or small. Vicinity South suburb. With option to buy.
ENglewood 4-8018

FEMALE HELP WANTED

CAR HOPS
Must be neat and attractive 18 - 30.
Earn up to \$75.00 and \$100.00 per week.
— APPLY AT —
Richard's Drive Inn

141 GREEN BAY RD.
Wilmette

HELP WANTED—MALE

LABORERS
STRONG MEN NEEDED
IMMEDIATELY
Top Wages — Unusual Pay
Steady Work — 5 Day week
All Year Round
Apply
MEYER COAL &
MATERIAL CO.
1155 LEE ST.
DESPLAINS, ILL.
NEWcastle 1-4033
ASK FOR DEPT. "S"

AUTO MECHANIC

TOP DOLLAR — TOP MAN
Some experience necessary.
To work on new cars.
Overtime.
(Displaced Persons accepted)
Knowledge of English essential.
SWARTHOUT
CHEVROLET, INC.
1820 INDIANAPOLIS BLVD.
RAY SOHL
Whiting, Ind. SO. Chicago 8-9400

"The bonds Ruby and I bought
for our country's defense
will provide one-half of our
retirement income!"

MR. AND MRS. CHARLES A. TOLBERT OF JEFFERSON, GEORGIA
CAN TELL YOU — IT'S PRACTICAL
AS WELL AS PATRIOTIC TO BUY BONDS FOR DEFENSE

"We expect bonds to provide 50% or more of our retirement income," says Charles Tolbert. "Thanks to Payroll Savings, we feel that we've signed our personal declaration of independence and made it a living thing through regular purchase of bonds. If you don't save regularly, you don't save at all!"

"Ruby and I signed up for Payroll Savings in 1942 when it was offered at Jefferson Mills where we both work," says Mr. Tolbert. "We're most grateful to Mr. Morris Bryan, the mill president, for this opportunity."

"Out of Ruby's \$45 and my \$50 a week we've saved more than \$5,000 in bonds! In 1947 we made a \$1,500 down payment on our house with them. 10 per cent of our earnings go into bonds and will continue to do so!"

The Tolberts' story can be your story, too—
Start saving now!

You can make your dreams for the future come true, just as the Tolberts are doing, and easily. Start now! Just take these three steps:

1. Decide to put saving first, before you even draw your pay.
2. Save a regular amount systematically, week after week or month after month.
3. Sign up today in the Payroll Savings Plan where you work or the Bond-A-Month Plan where you bank.

You'll be providing security for yourself, your family and our free way of life. And you'll make your dreams come true!

U. S. SAVINGS BONDS ARE DEFENSE BONDS—
BUY THEM REGULARLY!

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

ENAKOPRAVNOST

ZAVAROVALNINO

proti
ognju, tatvini, avtomobilskim
nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVENUE

Pokličite:

ENDicott 1-0718

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka

1146 East 61st St. - HEnderson 1-2730